Peluuri

Lausunto

06.08.2026

Asia: VN/12608/2026

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi laeiksi arpajaislain 14 §:n väliaikaisesta muuttamisesta ja rahapelilain 28 §:n muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Sisäministeriö on pyytänyt Peluurilta ja Sininauhaliitolta lausuntoja hallituksen esityksestä laeiksi arpajaislain 14 §:n väliaikaisesta muuttamisesta ja rahapelilain 28 §:n muuttamisesta. Kiitämme mahdollisuudesta lausua asiasta. Tämä lausunto on Peluurin ja Sininauhaliiton yhteinen.

Eduskunta on lausumassaan (EV 170/2025 vp HE 16/2025 vp) hallituksen esityksestä uutta rahapelijärjestelmää koskevaksi lainsäädännöksi edellyttänyt, että valtioneuvosto selvittää raaputusarpojen lahjaksi antamisen mahdollisuudet viipymättä ja ryhtyy mahdollisesti tarvittaviin lainsäädäntötoimiin. Rahapelilain tarkoituksena on taata rahapeleihin osallistuvien oikeusturva, estää rahapeleihin liittyvät väärinkäytökset ja rikokset sekä ehkäistä ja vähentää rahapelihaittoja. Raaputusarpojen lahjaksi antamisen mahdollistaminen on ristiriidassa näiden tavoitteiden kanssa. Esityksen tavoite tuntuukin olevan ennen kaikkea raaputusarpojen myynnin edistäminen. On vaikea nähdä perusteluja sille, että raaputusarpojen lahjaksi antamisen mahdollistavaa lainsäädäntöä kiirehditään monen rahapelilain tavoitteiden kannalta olennaisemman asian jäädessä vaille huomiota.

Sisäministeriön esiselvitysvaiheessa sekä Peluuri että Sininauhaliitto (yhdessä muiden rahapelihaittojen asiantuntijoiden kanssa) ilmaisivat kielteisen kantansa raaputusarpojen lahjaksi antamiseen. Lahja-arpojen voittojen lunastamisen osalta Peluuri pitää kuitenkin hyvänä, ettei se vaadi yksinoikeustoimiluvanhaltijan asiakkaaksi rekisteröitymistä. Tämä ei kuitenkaan saa heikentää ikärajavalvontaa.

Arvat mielletään usein harmittomaksi rahapelituotteeksi, mutta niissä on useampia pelihaittojen riskiä lisääviä piirteitä, kuten nopea palkitsevuus, läheltä piti –tilanteet sekä pieniä, lisäpelaamiseen kannustavia voittoja. Tuotteena ne ovat edullisia, helppokäyttöisiä ja laajasti saatavilla, mikä

todennäköisesti vaikuttaa siihen, että ne ovat yleinen rahapelaamisen aloitustuote. Arpapelit ovat 15–17-vuotiaiden selkeästi eniten pelaama rahapeli, 25,5 % ikäryhmästä on pelannut niitä vähintään kerran (THL Suomalainen rahapelaaminen 2023). Arpojen ikärajavalvontaa on vaikea toteuttaa. Vaikka ostotapahtuma ja voittojen lunastaminen olisi valvottua, itse pelitapahtuma saattaa tapahtua alaikäisen toimesta. Lahjaksi antamisen mahdollistaminen todennäköisesti lisäisi niiden pelaamista alaikäisten taholta.

Vaikka verrattuna esimerkiksi verkon kasinopeleihin, automaattipeleihin tai vedonlyöntiin raaputusarvat ovat vähemmän ongelmia aiheuttava pelimuoto, näkyy niiden pelaaminen auttavissa palveluissa säännöllisesti. Noin 1–3 prosentilla Peluurin auttavaan puhelimeen ja chattiin yhteyttä ottavista pelaajista raaputusarvat ovat aiheuttaneet ongelmia. Määrät eivät suuria, mutta asiakastyössä korostuvat tyypillisesti erityisen haavoittuvat yksilöt kuten, voimakkaan pakonomaiset pelaajat, joilla impulssikontrollin häiriöitä ja vaikeuksia toiminnanohjauksessa, henkilöt, joilla on rahapeliongelmille altistava lääkitys (esim. Parkinson, Abilify), skitsofreniaa ja kaksisuuntaista mielialahäiriötä sairastavat, kehitysvammaiset sekä autismin kirjolla olevat. Ongelmapelaamisesta toipuville lahjaksi saatu arpa saattaa aiheuttaa retkahduksia ja ahdistusta.

Arpojen antaminen lahjaksi voi näyttäytyä haittojen näkökulmasta vähäisenä kysymyksenä, mutta se on osa rahapelaamista normalisoivaa ja sen riskejä vähättelevää kulttuuria. Lahja-arpa lisää riskejä etenkin jo valmiiksi haavoittuvissa ryhmissä, kuten ongelmallisesti pelaavilla ja nuorilla. Peluuri/ Sininauhaliitto katsovat, että rahapelaamisen sääntelyn tulee olla kattavaa ja johdonmukaista. Sääntelyn kiertämisen mahdollistaminen ei ole pelihaittojen ehkäisyn kannalta perusteltua. Peluuri/ Sininauhaliitto eivät kannata sääntelyn muuttamista raaputusarpojen osalta.

Silvennoinen Inka
Peluuri - Peluuri/ Sininauhaliitto